

IBA-LINJAUS

Ulkoministeriön linjaus Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön rahoituksesta vuodelle 2024

Alueelliseen yhteistyöhön osallistuminen on Suomelle tärkeä keino edistää vakautta, turvallisuutta, kestäväää kehitystä ja taloudellisia yhteistyömahdollisuuksia arktisella sekä Itämeren ja Barentsin alueilla. Keskeisiä monenvälisen yhteistyön mekanismeja näillä alueilla ovat pohjoiset alueneuvostot (Barentsin euroarktinen neuvosto ja Itämeren valtioiden neuvosto), pohjoisen ulottuvuuden kumppanuudet sekä sirkumpolaarinen Arktinen neuvosto. Alueellinen yhteistyö edistää Suomen kansainvälisiä suhteita erityisesti muiden Pohjoismaiden ja Itämeren maiden kanssa sekä arktisissa asioissa myös Yhdysvaltojen ja Kanadan kanssa. Myös Euroopan unioni on tärkeä viitekehys alueellisessa yhteistyössä.

Ulkoministeriön pääluokkaan osoitettavalla Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön rahoituksella (IBA-rahoitus) tuetaan Suomen politiikkatavoitteiden toimeenpanoa alueellisen hankeyhteistyön kautta. Yhteisillä kehittämishankkeilla edistetään turvallisuutta ja hyvinvointia, ympäristön tilan paranemista, ilmastonmuutoksen torjuntaa ja siihen sopeutumista, ihmisten terveyttä ja taloudellisia toimintamahdollisuuksia. IBA-rahoitusta suunnataan hankkeisiin, joilla edistetään pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteita näillä sektoreilla.

Linjauksessa määritellään IBA-rahoituksen yleiset periaatteet vuodelle 2024.

1. IBA-rahoituksen tavoitteet

IBA-rahoituksella toimeenpannaan Suomen kansallisia tavoitteita Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenkeskisessä yhteistyössä. Yhteistyötä Venäjän kanssa ei rahoiteta.

Rahoitusta käytetään seuraaviin kohteisiin:

- *Suomen arktisen strategian ja EU:n arktisen politiikan toimeenpanoa ja alueellista yhteistyötä erityisesti Arktisessa neuvostossa ja Barentsin euroarktisessa neuvostossa edistävät hankkeet.*
- *Suomen Itämeren alueen strategian ja EU:n Itämeren alueen strategian toimeenpanoa ja alueellista yhteistyötä erityisesti Itämeren valtioiden neuvostossa edistävät hankkeet.*
- *Pohjoisen ulottuvuuden kumppanuuksia tukevat hankkeet.*

Alueellisen yhteistyön periaatteena on yhteisrahoitus, jossa rahoitusta tulee eri lähteistä. Rahoitukseen osallistuvat yksittäiset maat, EU, kansainväliset rahoituslaitokset sekä yksityinen sektori. IBA-rahoitus mahdollistaa Suomen kansallisen panostuksen merkittäviin alueellisiin yhteistyöhankkeisiin.

IBA-rahoituksella toteutettavien hankkeiden valinnassa painottuvat Suomen kansalliset intressit mukaan lukien suomalaisen asiantuntemuksen ja osaamisen hyödyntäminen hankkeiden toteuttamisessa. IBA-hankkeilla tuetaan Suomen puheenjohtajuuksia alueellisen yhteistyön eri foorumeilla. Kansallisen instrumentin avulla edistetään EU:n ja muun kansainvälisen rahoituksen ohjautumista Suomen kannalta tärkeisiin monenvälisiin hankkeisiin Suomen lähialueilla.

IBA-rahoituksella tuetaan mahdollisuuksien mukaan myös Venäjän kansalaisyhteiskunnan toimintaedellytyksiä hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti.

2. IBA-rahoituksen käyttö: valmistelu ja päätöksenteko

IBA-yhteistyö rahoitetaan ulkoministeriön pääluokkaan osoitetusta määrärahasta.

Linjauksessa määriteltyjen strategisten politiikkatavoitteiden toteuttamiseksi ulkoministeriö valmistelee vuosittain suunnitelman IBA-rahoituksen käytöstä. Suunnitelma koostuu ministeriöiden tekemistä hankealoitteista, joita on identifioitu alueellisen yhteistyön puitteissa. Valmistelutyössä kuullaan asianomaisia sektoriministeriöitä ja muita tarpeellisia tahoja.

Määrärahan käytössä noudatetaan hankintalakia. Hankintayksikköinä toimivat ministeriöt. Päätökset rahoitettavista hankkeista tekee ulkoministeriö.

IBA-määrärahan käyttöä ohjaavat Itämeren, Barentsin ja arktisen yhteistyön rahoitusta koskevat hallinnolliset menettelytavat vuodelle 2024.